

Ad: smrt a smrtelnost – souvislost s Descartem (podle Finka) (137n.)

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1990.1 \(pokračování v novém sešitu\) \(strojopis\)](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1990.1 \(pokračování v novém sešitu\) \(strojopis\)](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 26. 12. 1990

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 26. 12. 1990

Ad: smrt a smrtelnost – souvislost s Descartem (podle Finka) (137n.)

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1990.1 \(pokračování v novém sešitu\) \(strojopis\)](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1990.1 \(pokračování v novém sešitu\) \(strojopis\)](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 26. 12. 1990

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 26. 12. 1990

Ad: smrt a smrtelnost – souvislost s Descartem (podle Finka) (137n.)

90/166

901226

Pokud člověk žije, je si svého bytí vědom a je si jím jist; tato jistota má převahu oproti každému nám předmětně danému cizímu jsoucnu. Pokud jde o veškeré cizí věci, můžeme se klamat (mýlit); můžeme něco považovat za „jsoucí“, zatímco jde jen o smyslový klam, fantasmagorii naší obrazotvornosti. Ale pokud jde o nás samotné, nemůžeme se principiálně mýlit v tom, že jsme, pokud sami sebe zakoušíme. Zde by nás nemohla klamat ani žádná všemocná bytost, žádný lživý duch, jak to přesvědčivě vykládá Descartes ve svých *Meditacích*. Avšak v tomto sebou samým jistém a o sobě ujištěném bytí člověka je v nejnějším nitru doma jistota smrti. Ať se dovede člověk sebevíc odstínit (zajistit) proti možnému klamu, nemůže se odstínit (zajistit) proti nicotě (nic). Klam je jenom jednou z forem nicoty a zdaleka ne tou nejstrašnější; existují mnohé dobrodějné klamy, které zkrášlují život: iluze, naděje, plány. Descartes se domníval, že našel archimedovský bod filosofie, tzv. „*fundamentum inconcussum*“, v jistotě meditujícího Já o vlastním bytí, která vylučuje omyl. Zajisté, dokud se samo zakouší, nemůže žádná moc, dokonce ani moc boží, člověka klamat v tom, že jest. Je zcela vyloučeno domnívat se, že existujeme, a přitom přece jen nebýt; Já tu přece musím být jako ten, kdo je klamán. Ale to, k čemu po této karteziánské cestě myšlenkově dojdeme, není žádné „absolutní“ a od nicotnosti osvobozené, ryzí a nenarušené bytí člověka. V krásném myšlenkovém ovoci Descartově sedí červ, červ smrtelnosti (smrti – Totenwurm). Toto sebou samým jisté bytí člověka není nikdy božským bytím. Člověk, který se ujišťuje neomylně svým pobytem (svou existencí – Dasein), ví docela niterně o své smrtelnosti. Dokud se zakouší, musí být, nemůže představovat nikdy klam. Ale pokud se zakouší, pokud ví, že žije, ví také o budoucím nebytí – ví, že jeho pobývání zde (Währen) je konečné a omezené. ... (138)